

20 Yanvar xalqımızın qəhrəmanlıq tarixidir

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun Təlim-Tədris Mərkəzində 20 Yanvar faciəsinə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Tədbirdə çıxış edənlər bildirdilər ki, 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə törədilən faciəyə ilk siyasi qiymət ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən verilib. Qeyd olunub ki, bu gün hər bir azərbaycanlı 20 Yanvar tarixini müstəqillik mübarizəsində ən şərəfli günlərdən biri sayır, şəhidlərimizin əziz xatirəsini ehtiramla yad edir.

Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin kursantları, Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbinin şagirdləri və Nərgiz uşaq bağçasının fidanları ədəbi-bədii kompozisiya ilə çıxış ediblər. Sonda hərbi vətənpərvərlik mövzusunda videoçarx nümayiş olunub.

* * *

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində tariximizin şanlı səhifələri ilə bağlı kursantlarımızın maarifləndirilməsi, onların vətənpərvərlik ruhunun gücləndirilməsi, milli-mənevi hissələrinin yüksəldilməsi məqsədilə 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr edilmiş "20 Yanvar faciəsi tariximizin şərəf və qəhrəmanlıq səhifəsidir" adlı ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş olundu.

Çıxış edən məktəbin zabiti polkovnik Emin Səferov 20 Yanvar hadisələrinin ölkəmizin azadlığı və ərazi bütövlüyü uğrunda aparılan mübarizə tarixinə əbədi qəhrəmanlıq səhifəsi kimi daxil olduğunu vurğuladı: "30 il bundan əvvəl Bakıda törədilən qırğın Azərbaycan xalqının milli azadlıq mübarizəsini böyümək məqsədi daşsa da, bu qanlı faciə xalqımızın müstəqillik əzmini qıra bilmədi və Azərbaycanın müstəqillik qazanmasına təkən verdi. O dövrdə xalqımızın başına gətirilən bu qanlı faciəyə ilk siyasi-hüquqi qiymət verən, həmin vaxt həyatına olan təhlükələrdən çəkinməyərək, sovet hakimiyyətinin cına-yətəkar əməlinə etiraz edən xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev oldu".

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin rəisi mayor İlkin Qayıbov tədbir iştirakçılarını salamlaya-

raq bildirdi ki, Azərbaycan xalqının tarixinə Qanlı Yanvar kimi daxil olan 1990-cı il 20 Yanvar faciəsindən artıq 30 il keçir. "20 Yanvar faciəsi 1988-ci ildən başlayan, sovet rəhbərliyinin himayədarlığı ilə xalqımıza qarşı törədilən faciələrin ən qanlı səhifələrindən biridir. Öz atababa yurdlarından qovulmuş, soyqırma məruz qalmış xalq həmin günlərdə öz etiraz səsinə mərkəzə çatdırmaq üçün küçələrə çıxmışdı".

- 1990-cı il yanvarın 19-da Mixail Qorbaçov SSRİ Konstitusiyasının 119-cu, Azərbaycan SSRİ Konstitusiyasının 71-ci maddələrini kobud şəkildə pozaraq, yanvarın 20-dən Bakıda fəvqəladə vəziyyət elan edilməsi haqqında fərman imzaladı. Lakin SSRİ Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin "Alfa" qrupu tərəfindən yanvarın 19-da Azərbaycan Televiziyasının enerji bloku partladıldı, respublikada televiziya verilişləri dayandırıldı. Gecə isə sovet qoşunları fəvqəladə vəziyyət elan edilməsindən xəbərsiz olan dinc əhaliyə amansız divan tutdu. 20 Yanvar faciəsi zamanı 147 nəfər öldürüldü, 744 nəfər ağır xəsarət aldı. Bu gün müs-

təqil Azərbaycanda 20 Yanvar faciəsi xalqımızın şərəf və qəhrəmanlıq səhifəsi kimi qeyd edilir.

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin əməkdaşı leytenant Günel Dadaşova tədbir iştirakçılarına faciənin tarixi barədə məlumat verdi. O bildirdi ki, bir tərəfdən kədərli, digər tərəfdən isə qəhrəmanlıq səhifəsi olan həmin gün bütün dünya xalqımızın

Müdafiə nazirinin tapşırığına əsasən, birlik, birləşmə, hərbi hissə və xüsusi təyinatlı hərbi təhsil müəssisələrində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar tədbirlər təşkil olunub. Tədbirlərdə bu günün tarixi əhəmiyyətindən danışılıb, ümummilli lider Heydər Əliyevin və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin baş vermiş hadisələr barədə həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində həyata keçirdiyi siyasətin uğurları barədə ətraflı məlumat verilib.

Anım tədbirlərində ümummilli lideri Heydər Əliyevin, 20 Yanvar şəhidlərinin və torpaqlarımızın suverenliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan soydaşlarımızın xatirələri bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirilib. Müxtəlif bölgələrdəki Şəhidlər xiyabanları ziyarət edilib, sərgilərə baxılıb, ədəbi-bədii kompozisiyalar və sənədli filmlər nümayiş olunub.

qəhrəmanlığının, azadlıq uğrunda mübarizliyinin şahidi oldu.

Çıxışlardan sonra tədbir iştirakçılarında 20 Yanvar faciəsinə əks etdirən qısametrajlı film nümayiş etdirildi.

Sonda Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı kollektivinin 20 Yanvara dair hazırladığı ədəbi-bədii kompozisiyası nümayiş etdirildi.

**Baş leytenant
Orxan HÜSEYNLİ,
"Azərbaycan Ordusu"**

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey-də 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə bağlı anım mərasimi keçirildi.

Tədbirdə çıxış edən polkovnik Müslüm Nəsirov qəhrəman oğul və qızlarımızın xalqımızın azadlığı uğrunda apardığı mübarizədən, müstəqilliyimizə naminə göstərdikləri rəşadətdən və törədilmiş qətləmin səbəblərindən danışdı. Həmin günlərdə ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın yanında olması, ölkəmizin Moskvadakı daimi nümayəndəliyində keçirilmiş yil-

Sonda Qanlı Yanvarın tarixindən bəhs edən kitab, jurnal, qəzet və tablolarından ibarət sərgiyə baxış keçirildi.

**Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan Ordusu"**

20 Yanvar xalqımızın tarixində təkəcə faciə deyil, həm də istiqlal mücadiləsinin qələbəsi, milli məfkurəmizin azadlıq istəyinin oyanış günüdür. Sovet imperiyasının əsarətində yaşamağa məhkum olan xalqın azadlıq səsinə ucaldığı, öz su-

Tədbiri H.Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin rəisi mayor İlkin Qayıbov açaraq 20 Yanvar şəhidlərinin Azərbaycanın tarixinə parlaq səhifələr yazaraq, xalqın azadlığı və müstəqilliyi üçün açdığı yollardan danışdı. "Həmin faciəli günlərdə ölkəmizin, xalqımızın azadlığını, şərəf və ləyaqətini öz həyatından belə yüksəkə tutan, Bakıda olmamasına baxmayaraq, xalqın səsinə hər kəsdən əvvəl səs verən ümummilli lider Heydər Əliyev oldu. Ulu Öndər 1990-cı il yanvarın 21-də Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək təcavüzə kəskin etirazını bildirdi, faciəni törədənləri kəskin ittiham etdi, qoşunların Bakıdan çıxarılmasını tələb etdi. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin 1990-cı il 21 yanvar tarixli bəyanatı həm də faciəyə verilən ilk siyasi qiymət idi..."

20 Yanvar Cəmiyyətinin idarə heyətinin üzvü, II qrup əlil Asif İbrahimov hüzn qarışıq qürurla anılan tarixi gün haqqında xatirələrini dilə gətirərək qeyd etdi ki, 1990-cı ilin 19-20 yanvar tarixlərində Bakıda tarix boyunca əmsalına ancaq orta əsrlərdə rast gələcəyimiz bir qırğın həyata keçirildi. "Təpədən-dırnağadək silahlanmış ordu hissələri Bakını işğal edərək dinc əhaliyə qarşı tanklarla, ağır silahlarla planlı şəkildə hücum təşkil etdi. Bu hücumlar qarşısında çaş-baş qalan Bakı əhalisi tankların altında əzilərək, silahlara tuş gələrək şəhid oldular. Hər il olduğu kimi, yenə də xalqımız 20 Yanvar hadisələrinin 30-cu ildönümünü qeyd edir, igid övladlarının fədakarlığını məhəbbətlə xatırlayır, onların əziz xatirəsini böyük ehtiramla yad edir..."

(Ardı 5-ci səhifədə)

20 Yanvar xalqımızın qəhrəmanlıq tarixidir

(Əvvəlki 4-cü səhifədə)

Leytenant Günel Dadaşova Azərbaycan xalqının tarixinə 20 Yanvar faciəsi kimi daxil olmuş o günlərə bir daha nəzər salaraq bildirdi ki, Azərbaycan xalqı həmin gün sovet imperiyasına qarşı əliyalın, inamlı mübarizəyə qalxdı. "20 Yanvar faciəsi SSRİ-nin dağılma prosesində baş verən, hədəfində insanlıq adına dəyərləri yox etmək olan ən qanlı hadisələrdən biridir. Xalqın küçələrə axışması, mitinqlərdə iştirak etməsi, milli birlik və bərabərlik adına verilən bəyanatı suverenlik və müstəqillik istəyini 70 il ürayində yaşatdığını bütün dünyaya göstərdi. O müdhiş gecədə Bakıda sovet ordusu tərəfindən dinc əhaliyə qarşı dəhşətli, kütləvi qırğın hadisəsi törədildi. 1990-cı ilin yanvar qırğını nə qədər faciəli olsa da, Azərbaycan xalqının iradəsini, milli azadlıq uğrunda mübarizə əzmini qıra bilmədi. Həmin müdhiş gecədə həlak olan Vətənimizin igid oğul və qızları xalqımızın tarixinə parlaq səhifə yazdılar..."

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı kollektivi "20 Yanvar faciəsi tariximizin şərəf və qəhrəmanlıq səhifəsidir" adlı bədii kompozisiya təqdim etdi.

Sonda tədbir iştirakçıları H.Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin əməkdaşı Səbinə Cəbiyevanın 20 Yanvar faciəsi ilə əlaqədar hazırladığı sərgiyə və Rəssamlar Akademiyasının məzunu Babək Abdullayevin çəkdiyi rəsmlərlə yaxından tanış oldular.

**Baş leytenant
Günay TAĞIYEVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

Azərbaycan xalqı Vətənimizin azadlığı və bütövlüyü uğrunda canından keçmiş bütün övladlarının xatirəsini əziz tutur və ehtiramla yad edir. 20 Yanvar faciəsi bu baxımdan Azərbaycanın ən yeni tarixinə həm Ümumxalq Hüzün Günü, həm də qəhrəmanlıq səhifəsi kimi düşüb.

Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr edilmiş "Azadlığa gedən yolun zirvəsi" adlı anım mərasimi keçirildi.

Tədbirdə Müdafiə Nazirliyinin idarə və müəssisələrinin, hərbi hissələrin, şəhər muzeylərinin nümayəndələri, müharibə veteranları iştirak etdirdilər.

Azərbaycan Hərb Tarixi

xutmadı, insanların görünməmiş etiraz dalğası ilə qarşılaşdı. "Milyondan artıq paytaxt sakini şəhidləri dəfn etmək üçün küçə və meydanlara axışdı, bir daha sübut etdi ki, ən ağır cəza məşını belə xalqın iradəsi qarşısında acizdir, insanları azadlıq arzularından, müstəqillik ideyalarından, Vətənin müdafiəsindən çəkəndirə bilməz."

20 Yanvar faciəsi zamanı canlarından keçmiş şəhidlərimizin azadlıq arzuları artıq 30 ildir ki, reallığa çevrilib, Azərbaycan xalqı öz müstəqilliyinə qovuşub, dünya dövlətləri arasında öz layiqli yerini tutub.

Çıxış üçün söz alan polkovnik Elşad Pənahov 20 Yanvar faciəsinin ən yeni tariximizdə önəmindən danışdı. Həmin günü həm də milli qürur günü adlandıran zabit iftixar hissile vurğuladı ki, 20 Yanvar şəhidlərinin arzuları hədəf olmadı, Azərbaycan öz müstəqilliyini bərpa etdi və bu gün dövlətimiz dünya ölkələri arasında layiqli yerini tutub. Azərbaycanın güclü, işğal edilmiş ərazilərimizi azad etməyə qadir qüdrətli ordusu var.

Polkovnik-leytenant Anar Cavadov da 20 Yanvar faciəsi zamanı şəhid olan insanların hər birinin xatirəsinin xalqımız üçün əziz olduğunu söylədi. Onun sözlərinə görə 30 il öncə baş vermiş hadisələrin tariximizdə özünəməxsus yeri var və Azərbaycan dövlətçiliyinin bərpa olunmasına böyük təsir göstərmiş. Ən böyük nailiyyətlərimizdən biri isə ölkəmizin təhlükəsizliyini yüksək səviyyədə təmin edən güclü Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin mövcudluğudur.

Müzakirələr bitdikdən sonra 20 Yanvar hadisələrinə həsr edilmiş "Azadlıqla bitən SOS" adlı sənədli film nümayiş etdirildi. Mərasim iştirakçıları "Art studiya"nın balaca vətənpərvərlərinin hazırladığı və 20 Yanvar faciəsinə ithaf etdikləri sərgiyə tamaşa etdilər, muzeylə tanış oldular.

**Əbülfət QASIMOV,
Azərbaycan Hərb
Tarixi Muzeyi**

1990-cı ilin 20 yanvarı təkəcə faciə kimi deyil, milli azadlıq, müstəqillik hərəkatının bu faciəni törətmiş imperiyanı məğlub etdiyi tarix kimi yaşadılır. 30 il əvvəl törədilmiş faciənin ağrı-acılarını, faciəni, qətləmi görünənlər də yaşayır, o faciədən çox kiçik olanlar da, o gecənin qürurunu şahidlər də yaşadır, yaşı o qürurdan az olanlar da...

Gəncə şəhərindəki Mir Cəlal Paşayev adına 39 sayılı orta məktəbdə "N" hərbi hissəsinin təşkilatçılığıyla 20 Yanvar faciəsinə həsr olunmuş anım tədbiri keçirildi. Tədbiri məktəbin direktoru Nizami Rzayev açaraq, 1990-cı ilin 20 Yanvar faciəsinin mahiyyətindən, baş vermə səbəblərindən danışdı.

Məktəbin tarix müəllimi Ramin Quliyev çıxış edərək dedi:

- Azərbaycandakı milli azadlıq hərəkatı rus imperiyasını qorxuya salmışdı. İmperiya 70 il əsarətdə saxladığı əyalətdə belə bir hərəkatın son həddə genişlənməsinin qarşısını al-

maq istəyirdi ki, imperiyalığını qoruyub saxlaya bilsin. Bunu bacarmadı. Həmin gecə imperiya xisləti, əsarətdə saxlama mexanizmi azərbaycançılığa məğlub oldu. Qanlı Yanvar gecəsi Bakıya yeridilən qoşun hissələrinin qarşısını xalqın mübarizə əzmi, qətiyyəti, min illik dövlətçilik tarixinə ehtiramı, sevgisi kəsdi. Törətdiyi faciə-qətləmlər rus imperiyasının azərbaycançılıq qarşısında gücsüzlüyünün etirafı idi...

20 Yanvar faciəsində şəhid

olanlar bizim hər birimizin ömründə yaşayır. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi şəhidlərin uca ruhlarına gözyaşındır olacaq. Azərbaycan əsgəri Ali Baş Komandanın döyüş əmrini qələbəylə tamamlayacaq...

Məktəbin çağırışa qədərki hazırlıq müəllimi Səfər Hüseynov məktəblilərin vətənpərvərlik tərbiyəsində bu və ya digər tədbirin əhəmiyyətindən, keçirilən tədbirlərin mahiyyətləri arasında əlaqə yaradılmasının zərurətindən, bu baxımdan məktəblilərin üzünə düşən mənevi borcdan söz açdı.

Məktəbin dil-ədəbiyyat müəllimi İlhamə Ələkbərova 20 Yanvar faciəsinin ədəbiyyatda, əsasən, poeziyada necə əks olunmasından, faciənin sözdə sözlə yaşadılmasından danışdı.

"N" hərbi hissəsinin zabiti mayor Fəxrəddin Əhmədov çıxışında gənc əsgərlərin vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi zərurətindən və yollarından danışdı:

- Çağırışçılar hərbi hissəyə müəyyən vətənpərvərlik duyğularıyla gəlirlər. Bizim başlıca vəzifəmiz gənc əsgərlərin malik olduğu bu duyğuları daha da dərinləşdirmək, mahiyyət baxımından genişləndirməkdir. Bu istiqamətdə görülən tədbirlər sırasında tarixi günlərin, xalqımızın və dövlətçiliyimizin tarixi ilə bağlı olan hadisələrin xatırlanması əhəmiyyətli olur. Məhz bu baxımdan biz bunu həmişə diqqətdə saxlayırıq. Bu və ya digər məktəblə birlikdə keçirilən tədbirlər də əhəmiyyətli olur. Bu günün məktəbli saba-hin çağırışçısı, deməli, əsgərdir. Onlarda hərbi xidmətə, hərbi peşəsinə maraq məhz bu tədbirlərlə formalaşdırılır.

20 Yanvar faciəsinin mahiyyətini dərk edən məktəbli çağır-

ışçı Vətəni daha dəruni duyğularla sevir...

Tədbirin sonunda şagirdlər 20 Yanvar faciəsinə, şəhidlərə həsr olunmuş şeirlər dedilər. Tədbirdə iştirak edənlər şeirləri bu şagirdlərin Vətən sevgisinin dönməzliyinə əminliklə dinlədilər. Bir daha əmin oldular ki, 1990-cı ilin 20 Yanvar gecəsi azərbaycançılığın qalibiyyət gecəsidir.

**Mübariz MUSAYEV,
"Azərbaycan Ordusu"**